

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजने अंतर्गत केंद्र शासनाने दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार अंगणवाडी केंद्राचे सक्षम अंगणवाडीमध्ये श्रेणीवर्धन (Upgradation) हा कार्यक्रम राज्यातील अन्य जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एबावि-२०२२/प्र.क्र.२३६/का.६

नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- १० ऑक्टोबर, २०२४

- संदर्भ:-** १) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. ११/४/२०२१-CD-I (e-१५७०६), दि. ०१.०८.२०२२ व त्यासोबतच्या सक्षम अंगणवाडी व पोषण २.० बाबतच्या मार्गदर्शक सूचना.
२) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. ११/१२/२०४-CD-I (Comp No. ११५३३८), दि. ०५.०६.२०२४.
३) महिला व बाल विकास विभाग शासन निर्णय क्र. एबावि-२०२२/प्र.क्र.२३६/का.६, दिनांक १२.०७.२०२३.

प्रस्तावना :-

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना या केंद्र पुरस्कृत योजनेनेंतर्गत विविध कार्यक्रम राबविण्यात येतात. सध्या राबविण्यात येत असलेल्या कार्यक्रमांमधील उणिवा दूर करून या कार्यक्रमांची अंमलबजावणी अधिक प्रभावीपणे होण्याकरिता केंद्र शासनाने या सर्व कार्यक्रमांचा समावेश सक्षम अंगणवाडी आणि पोषण २.० यामध्ये केला असून याबाबत संदर्भाधीन दि. ०१.०८.२०२२ रोजीच्या आदेशान्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत. या अंतर्गत अंगणवाडी केंद्राचे सक्षम अंगणवाडीमध्ये श्रेणीवर्धन (Upgradation) हा कार्यक्रम (केंद्र हिस्सा - ६०% व राज्य हिस्सा- ४०%) राबवावयाचा आहे. सदर कार्यक्रमांमध्ये अंगणवाडी केंद्रांना १) पोषण वाटीका, २) रेन वॉटर हार्वेस्टिंग, ३) आर.ओ. युनिट, ४) एल.ई.डी., ५) अदर इन्फ्रास्ट्रक्चर इत्यादी सुविधा रु. १ लाखाच्या मर्यादेत उपलब्ध करून देण्यात येतात. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार राज्यातील गडचिरोली, नंदुरबार, उस्मानाबाद, वाशिम या आकांक्षित जिल्ह्यांमध्ये सक्षम अंगणवाडी कार्यक्रम राबविण्यास संदर्भाधीन क्र. ३ येथील शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

दरम्यान, केंद्र शासनाने अंगणवाडी केंद्राचे सक्षम अंगणवाडीमध्ये श्रेणीवर्धन (Upgradation) या कार्यक्रमाचा विस्तार केला असून आता राज्यातील अन्य जिल्ह्यांमध्ये देखील सदर कार्यक्रम राबविण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना मधील सक्षम अंगणवाडी व पोषण २.० अंतर्गत केंद्र शासनाने दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार अंगणवाडी केंद्राचे सक्षम अंगणवाडीमध्ये श्रेणीवर्धन (Upgradation) हा

कार्यक्रम गडचिरोली, नंदुरबार, उस्मानाबाद, वाशिम या आकांक्षित जिल्ह्यांसह राज्यातील अन्य जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. त्यानुसार केंद्र शासनाकडून राज्यातील अंगणवाडी केंद्राचे सक्षम अंगणवाडीमध्ये श्रेणीवर्धन करण्याकरिता देण्यात येणा-या मान्यतेनुसार व मार्गदर्शक सूचनांनुसार अंमलबजावणी करण्यात यावी. त्याकरिता केंद्र हिश्यास समरूप राज्य हिश्याखाली येणा-या खर्चास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

३. उपरोक्त कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करताना केंद्र शासनाने दिलेल्या सुधारित मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन अंमलबजावणी करण्यात यावी. त्यानुषंगाने सदर कार्यक्रम / योजना राबविताना केंद्र / राज्य शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या सूचना / शासन निर्णय / परिपत्रक मधील तरतुदींचे पालन करण्याची दक्षता आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांनी घ्यावी.

४. प्रस्तुत प्रयोजनांकरिता येणारा खर्च हा केंद्र हिस्सा (६०%) व त्यास समरूप राज्य हिस्सा (४०%) या संबंधित लेखाशीर्षाखाली उपलब्ध करून देण्यात येणा-या तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१०१०१४४९५५६३३० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वि. रा. ठाकूर)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- २) मा.उपमुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ४) मा.मंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ५) मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
- ६) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ७) प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ८) सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

- ९) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई,
- १०) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
- ११) सर्व जिल्हाधिकारी,
- १२) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- १३) सर्व विभागीय उपायुक्त (महिला व बाल विकास),
- १४) सर्व जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी(महिला व बाल विकास), जिल्हा परिषद,
- १५) सर्व जिल्हा महिला बाल विकास अधिकारी,
- १६) सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण/नागरी/आदिवासी) प्रकल्प,
- १७) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- १८) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- १९) निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- २०) निवड नस्ती -का-६.